

UTRŽENÁ ARNIKA

Prha arnika (*Arnica montana*) je vytrvalá bylina, kterou obyvatelé Krkonoš od pradávna využívali jako léčivku. Výzkumy prokázaly její pozitivní účinky na onemocnění srdce, arnikové obklady odstraňují otoky a záněty. Dnes by vás ochránila za sběr prhy arniky nepochvátili. Nešetrným sběrem byla téměř vyhubena. Na loukách, pastvinách i vršovištích je jí dnes poskrovnu. Její žlutkově žluté květy připomínají kopretinu. Na jedné rostlině kvetou zároveň 2–3 květy, které mají v průměru 5–8 centimetrů. Nažky prhy arniky jsou opatřené chmýřem sloužícím k přenosu plodů větrem. Chráněné prze se ani trochu nelíbí na vápencovém podloží, zato si potrpí na dostatek slunečního světla. Kromě Krkonoš ji můžete spatřit také v chladné Skandinávii, Pobaltí a evropských velehorách jako jsou Pyreneje, Alpy či Karpaty. Více informací najdete na www.krnapp.cz.

Pravidla hry

Tato hra je velmi jednoduchá. Dokonce ani nemusíte mít hrací kostku nebo figurky. Stačí, když si venku každý hráč najde malý kamínek velikosti vajíčka skokana (to je asi tak jako je velký větší hrášek) a jeden navíc vezmete místo hrací kostky. Místo ní házíte z výšky vzrostlé violky sudetské (to je asi 15 cm) vybraným kamínkem do házečích pole s čísly jedna až devět. Podle toho, co se vám podaří hodit, postupujete. Asi se vám občas stane to, že vám kamínek dopadne na hranici políček. To nevadí, házejte ještě jednou a lépe. Jak je obvyklé, odstartovat můžete, až když vám padne devítka! Tak jako v životě, někdy to jde rychle, jindy pomalu. Na některých polích jsou pokyny, které vám pomohou zrychlit váš postup, na jiných se trochu zdržíte. Berte to sportovně, aspoň zjistíte, jak se v Krkonoších žije. U této hry se nevyhazuje, když se potkají dva hráči na jednom políčku. Vždyť v Krkonoších je místa dost pro všechny...

UTRŽENÁ ARNIKA

Stolní hra pro mládež

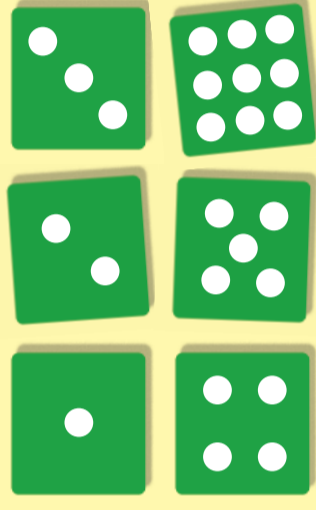
Vydala Správa Krkonošského národního parku v roce 2015

Námět: Klára Máslová, Jitka Vavrušková, Daniel Bílek, Michal Skalka
Text: Jana Feistauerová
Ilustrace, grafická úprava: Jan Dungal

© 2015, Správa Krkonošského národního parku,
Dobrovského 3, 543 01 Vrchlabí

Vytisknuto na recyklovaném papíře.

(50) CÍL

(6) ZÁDUŠNÍK
Chachá, zádušník,
neboli popenec patří
k hluchavkám.

(1) ARNIKA

je květina, které lidé
říkali i jinak – prha,
konílek nebo smeta-
nice. Pojďte se o ni
dozvědět víc.

(5) JESTŘÁBNÍK
Jojo, arnika
a jestřábníky patří
k hvězdicovitým.

(10) PAMPELÍŠKA

(1) START

3
Jdi na
pole 10.

4

5

6

7

8

9

10

Házej
ještě
jednou.

11

SPRÁVA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU

www.krnapp.cz

112 SOS

150 HASÍČI

155 LÉKAŘ

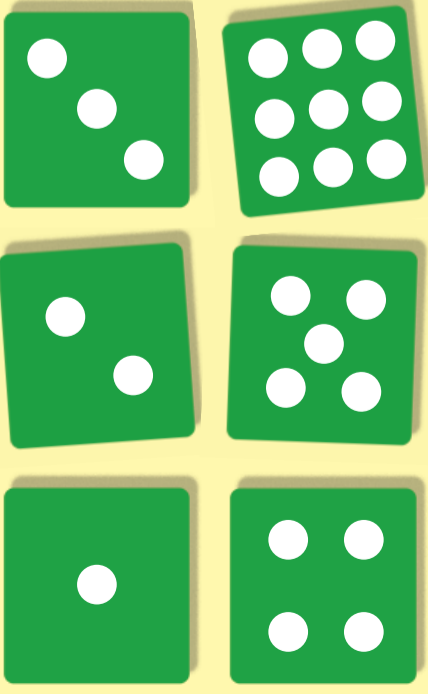
158 POLICIE

602 448 336 nebo 1210
(+ 48) 985 nebo 601 100 300
HORSKÁ SLUŽBA (CZ) / GOPR (PL)

CZ P J
Cíl 3 / Ce 13
2007-2013

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PRÉKRAČUJEME HRANICE / PRZERACZAMY GRANICE

Nejasný je původ slova **arnika**. Odborníci mají tři vysvětlení. Jedno z nich je špatné. Je to od **arneios**: poskoč o 3 vpřed; **ptarmos**: poskoč o 4, **arnottios**: poskoč o 5 vpřed. **37**

36

Při kosení louky jsi se škrábnul o šípek a rána se nehojí. Strážce KRNAP ti ošetřil ránu arnikovou tinkturou. Ta se hojí rychle. Poskoč na 35. **32**

35**31**

Spěcháš za babičkou. Hod' ještě jednou. **30**

29**28****27**

Hleďíš arniku na Velikonoce, ale roste až v létě. Bloudíš tam a zpět, vrať se na 21. **26**

25**24**

Možná, od slova **arneios** (beran), který ji spásal. **39**

38

Kdyby to bylo od **arnottios**, bylo by to podle botanika Arnotta. Ten ale s arnikou nemá nic společného. Vrať se o 6 polí zpět. **42**

43**44****41**

Možná od slova **ptarmos**, tedy kýchnutí. Arnika se užívala při nachlazení. **40**

(5) JESTŘÁBNÍK
Jojo, arnika a jestřábíky patří k hvězdicovitým. **4**

4

Prima, poskoč na pole 8. **5**

6
Smůla, jedno kolo nehraješ. **7**

8**9**

(1) ARNIKA
je květina, které lidé říkali i jinak – přha, konilek nebo smetance. Pojďte se o ní dozvědět víc. **10**

10

Co má arnika společného s pampeliškou? Květenství je z mnoha květů: poskoč na 18; Stonek je dutý: poskoč na 19. **11**

12**13****14****15****16****17**

(1) START
Postav se na start a hod' kamínkem. Kolik teček ti padne, tam jdi. **2**

2

Myslíš si, že arnika je příbuzná víc zádušníku (jdi na 6) nebo jestřábíku? (jdi na 5). **3**

3

(6) ZÁDUŠNÍK
Chachá, zádušník, neboli popenec patří k hluchavkám. **6**

(10) PAMPELIŠKA**46**

Bylo ti špatně od žaludku, koupil jsi květ arniky a udělal si z něj čaj. To jsi dělat neměl. Arnika je jedovatá, přiotrávil ses a je ti zle. Jedno kolo nehraješ. **48**

47**49**

Příběh arniky se ti líbí. Co tak jít na nějaký botanicky program Správy KRNAP a dozvědět se o dalších rostlinách? **22**

(50) CÍL**20**

Kdepak, pampeliška má stonek dutý, arnika plný. Smůla, jedno kolo nehraješ. **19**

(19) SPOLEČNÝ JE SLOŽENÝ KVĚT,
a proto se jim někdy říká složnokvěté. **18**

V dalším kole hraješ dál. **18**

§§

Utrhnul jsi arniku! Chyba, arnika je chráněná! Trhat se nesmí. Vrať se na pole 12. **23**

23**22****21**